

LÄNSI-UUDENMAAN KÄRÄJÄOIKEUS**Osasto 2.8**

Käräjätuomari Anna Aaltonen

PÄÄTÖS**Oikaisuvaatimus**

24/692

26.2.2024

H 24/298

Hakija	Vehmaskangas, Juhani
Asia	Ote- ja jäljennösmaksua koskeva oikaisuvaatimus
Vireille	6.2.2024
Hakemus	<p>Juhani Vehmaskankaalle on lähetetty ote- ja jäljennösmaksua koskeva 2.2.2024 päivätty 10,00 euron suuruinen lasku numero 1550455919. Maksu on lähetetty Vehmaskankaan tilattua käräjäoikeuden kansliasta asian R 19/1791 asiakirjoja.</p> <p>Juhani Vehmaskangas on pyytänyt, että ote- ja jäljennösmaksu poistetaan. Perusteluinaan Vehmaskangas on esittänyt, että nykyiset arkistosäädökset edellyttävät, että käräjäoikeuden asiakirjat skannataan ja säilytetään sähköisinä, jolloin ne voidaan toimittaa tilaajalle veloitusetta.</p> <p>Lisäksi Vehmaskangas on pyytänyt selvittämään mistä syystä asian R 19/1791, jota kyseinen ote- ja jäljennösmaksu koskee, asiakirjoja ei ole ollut käräjäoikeudella tallennettuna sähköisessä muodossa, tallennetaanko kyseiset asiakirjat myöhemmin sähköiseen muotoon, ovatko asiakirjat kenen tahansa saatavilla maksutta tänä päivänä ja milloin asiakirjat on saatettu arkistointisäädösten mukaisesti sähköiseen muotoon Vehmaskankaalle toimitettavaksi.</p>

KÄRÄJÄOIKEUDEN RATKAISU

Perustelut	<p>Oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista vuosina 2022-2024 (1112/2021) 5 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan viranomaisen arkistossa säilytettävästä asiakirjasta tilauksesta valmistettavista otteista ja jäljennöksistä peritään maksu seuraavasti: tavanomaisen asiakirjapyynnön perusteella valmistettavasta oikeaksi todistettavasta otteesta tai jäljennöksestä peritään ote- tai jäljennösmaksuna 2,60 euroa sivulta, asiakirjan oikeaksi todistamattomasta A4-kokoa olevasta jäljennöksestä peritään 0,60 euroa sivulta ja A3-kokoa olevasta jäljennöksestä 1,20 euroa sivulta; asianosaiselta perittävä ote- tai jäljennösmaksu ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin 92 euroa asiakirjalta.</p> <p>Edellä sanotun pykälän 2 momentin mukaan tilauksesta valmistetusta otteesta tai jäljennöksestä peritään maksua aina vähintään 10 euroa tilausta kohti ja edelleen 3 momentin mukaan skannaamista edellyttävän asiakirjan toimittamisesta sähköpostitse ja telekopiona toimitettavasta jäljennöksestä peritään 1 ja 2 momenttien mukainen maksu.</p>
-------------------	---

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 34 §:n 1 momentissa säädetään muun muassa, että milloin julkinen sähköisesti talletettu asiakirja lähetetään tiedon pyytäjälle sähköpostitse, asiakirjan antamisesta ei peritä maksua. Saman pykälän 2 momentin mukaan tiedon esille hakemisesta aiheutuneita kustannuksia vastaava maksu peritään kuitenkin muun muassa silloin, kun pyydetty asiakirja ei ole löydettävissä sähköisesti ylläpidetystä rekisteristä sen hakutoimintojen avulla.

Käräjäoikeuden kanslia on 1.2.2024 sähköpostitse ilmoittanut Vehmaskankaalle, että tämän pyytämät asiakirjat ovat maksullisia. Kanslia on pyytänyt Vehmaskangasta ilmoittamaan, mikäli hän haluaa tilata asiakirjoja. Vehmaskangas on 1.2.2024 sähköpostitse lähettämässään vastauksessa pyytänyt lähettämään asiakirjat, mikäli hinta ei ylitä 15 euroa. Käräjäoikeus on Vehmaskankaan pyynnöstä lähettänyt tälle tämän tilaamat asiakirjat.

Jäljennöksistä perittävä maksu on korvausta asian käsittelystä ja suoritetuista toimenpiteistä. Maksun määräämisen perusteena on ollut Vehmaskankaan tilaamat ja tälle käräjäoikeuden toimesta lähetetyt asiakirjat. Peritty maksu on siten perusteltu. Maksu on asetuksen mukainen vähimmäismaksu eli 10,00 euroa.

Asiassa on ollut peruste laskuttaa Vehmaskangasta tämän tilaamista ja tälle toimitetuista asiakirjoista oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista vuosina 2022-2024 5 §:n 2 momentin mukaisesti. Maksun suuruus 10,00 euroa on asetuksen mukainen vähimmäismaksu. Vehmaskankaalta jäljennöksistä peritty maksu on siten perusteltu ja lasku aiheellinen. Näillä perusteilla oikaisuvaatimus on hylättävä.

Vehmaskankaan muu selvityspyyntö

Vehmaskangas on pyytänyt selvittämään ensinnäkin mistä syystä asian R 19/1791, jota kyseinen ote- ja jäljennösmaksu koskee, asiakirjoja ei ole ollut käräjäoikeudella tallennettuna sähköisessä muodossa. Käräjäoikeudella ei ole ollut kyseisenä aikana käytössään sähköisen arkistoinnin standardit täyttävää sähköistä asianhallintajärjestelmää, johon voisi tallentaa pysyvästi säilytettäviä asiakirjoja. Tämän vuoksi asiakirjat on tallennettu analogisessa muodossa.

Edelleen Vehmaskangas on pyytänyt selvittämään tallennetaanko kyseiset asiakirjat myöhemmin sähköiseen muotoon. Käräjäoikeus toteaa, että käräjäoikeus on osallisena kansallisarkiston johtamassa massadigitoinnin tuottavuushankkeessa, jossa digitoidaan suurin osa Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden sekä edeltävien arkistonmuodostajien asiakirjoista vuosina 2024-2026, jolloin asiakirjojen pitäisi olla sähköisessä muodossa viimeistään vuonna 2027.

Vielä Vehmaskangas on pyytänyt selvittämään ovatko asiakirjat kenen tahansa saatavilla maksutta tänä päivänä ja milloin asiakirjat on saatettu arkistointisäädösten mukaisesti sähköiseen muotoon Vehmaskankaalle

toimitettavaksi. Käräjäoikeus toteaa, että kun sähköinen maksullinen kopio on toimitettu asiakirjan pyytäjälle, jäljennös tuhoetaan. Siten sähköiseen muotoon skannatuista asiakirjoista, jotka on lähetetty asiakirjan pyytäjälle, ei muodosteta sähköistä arkistoa, sillä ne eivät ole sähköiseen arkistoon arkistokelpoisia. Sähköisen arkiston muodostamiseen tarvitaan huomattavasti laadukkaampi digitointiprosessi metatietoineen. Mikäli kyseinen asiakirja pyydetään uudestaan, maksaa pyytäjä sähköisestä asiakirjajäljennöksestä vastaavasti kuin alkuperäisenkin asiakirjan pyytänyt. Käräjäoikeus toteaa edelleen, että asiakirjoihin voi tulla tutustumaan maksutta käräjäoikeuteen sopimalla asiasta etukäteen.

Päätöslauselma

Oikaisuvaatimus hylätään.

Lainkohdat

Oikeusministeriön asetus tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista vuosina 2022-2024 (1112/2021) 5 § 1 momentti 1 kohta, 2 momentti ja 3 momentti

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettu laki (621/1999) 34 § 1 ja 2 momentit

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 6 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) säädetään. Valitusaika on kolmekymmentä päivää luettuna siitä, kun valittaja on saanut tiedon tästä päätöksestä. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Käräjätuomari

Anna Aaltonen